

Riedsútstel

Beslút	:	2 juli 2026
Agindapunt	:	9
Status	:	Besluitvormend
Program	:	Programma-overstijgend
Eardere behandeling	:	Controlecommissie d.d. 25 juni 2026 Byld d.d. 25 juni 2026
Portefúlgehâlder	:	Dhr. H. Bruining
Taheakke	:	1. Jaarstukken Achtkarspelen 2025 2. Accountantsverslag 2025 3. Aanbiedingsbrief controleverklaring bij jaarrekening 2025 4. Controleverklaring 2025
Saak- en stiknûmer	:	2026051917776/26ZG041178

Underwerp

Jaarstukken Achtkarspelen 2025

Wy stelle jo foar te besluten om:

1. De jaarstukken 2025 vast te stellen.
2. Het rekeningresultaat van € 7.596.000 als volgt te bestemmen:
 - € 6.596.000 toe te voegen aan de algemene reserve.
 - € 1.000.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Strategische grondaankopen.
3. Kennis te nemen van de rechtmatigheidsverantwoording 2025.

Koarte gearfetting

Hierbij worden de definitieve jaarstukken 2025 van de gemeente Achtkarspelen ter vaststelling aangeboden. De controle op de jaarstukken door de accountant heeft geleid tot een goedkeurende verklaring voor de getrouwheid.

Foech ried/kolleezje

De gemeenteraad is bevoegd tot het vaststellen van de jaarstukken en de bestemming van het resultaat.

Ynlieding

Hierbij bieden wij u de jaarstukken 2025 aan. In de begroting 2025, vastgesteld door uw raad, is opgenomen wat onze ambities waren in 2025. Via de voorliggende jaarstukken 2025 legt het college verantwoording af aan u als raad over de lopende, gestarte en gerealiseerde ambities in 2025 en de daarbij horende financiële consequenties. Deze jaarstukken bestaan uit het jaarverslag en de jaarrekening over het jaar 2025. Zowel het jaarverslag als de jaarrekening dienen te worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Het jaarverslag bestaat uit:

- een analyse van het resultaat;
- de programmaverantwoording;
- de verplichte paragrafen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans tussen bezittingen en schulden;
- de rekening van baten en lasten.

Duiding van het jaarresultaat

De jaarrekening 2025 van de gemeente Achtkarspelen sluit met een positief resultaat van € 7,6 miljoen. Dit is € 3,9 miljoen hoger dan het vooraf begrote resultaat van € 3,7 miljoen. Hoewel dit een positief beeld geeft, is het van groot belang om te benadrukken dat dit resultaat grotendeels wordt veroorzaakt door incidentele meevallers en tijdelijke factoren.

Het hogere resultaat komt met name voort uit hogere baten dan geraamd. De belangrijkste verklaring hiervoor ligt in hogere bijdragen van het Rijk, waaronder een nabetaling en effecten uit de decembercirculaire van het gemeentefonds. Deze baten zijn incidenteel van aard en kunnen niet worden beschouwd als structurele inkomsten. Daarnaast zijn er hogere eigen inkomsten gerealiseerd, onder meer uit OZB, leges en grondexploitaties.

Naast hogere baten zijn er ook lagere lasten gerealiseerd dan begroot. Dit betreft onder andere lagere personeelskosten, voordelen op ICT en infrastructuur (wegen). Deze lagere lasten zijn voor een belangrijk deel het gevolg van tijdelijke omstandigheden, zoals de opbouw van de organisatie en fasering in uitvoering. Daarmee betreft ook dit voordeel grotendeels incidentele effecten. Tegenover deze voordelen staan ook enkele incidentele nadelen, zoals een hogere dotatie aan voorzieningen, waaronder de APPA-voorziening waarbij we moeten aansluiten bij een hogere dekkingsgraad die pas achteraf wordt vastgesteld. Per saldo overheersen de incidentele meevallers echter duidelijk. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de programmaverantwoording.

Het positieve saldo wordt vrijwel volledig verklaard door incidentele meevallers. De structurele financiële positie van de gemeente blijft onder druk staan. Met name de ontwikkelingen in het sociaal domein, de onzekerheid rondom het gemeentefonds en het zogenoemde ravijnjaar vragen blijvend om voorzichtig financieel beleid en scherpe keuzes.

Wij stellen voor het voordelige saldo van € 7,6 miljoen voor € 6,6 miljoen toe te voegen aan de algemene reserve en € 1,0 miljoen te doteren aan een nieuw te vormen bestemmingsreserve strategische grondaankopen. Met deze laatste bestemming geven we invulling aan het raadsbesluit bij de nota grondbeleid 2026-2029 die op 18 december 2025 is vastgesteld.

Met de voorgestelde dotatie van € 6,6 miljoen aan de algemene reserve wordt de financiële weerbaarheid van de gemeente versterkt.

Histoarje

Jaarlijks worden, na afloop van het boekjaar, de jaarstukken ter vaststelling aan de gemeenteraad aangeboden.

Te berikken effect

Het afleggen van verantwoording door het college van B&W aan de gemeenteraad en het verlenen van decharge aan het college. Dit met jaarstukken die voldoen aan de hiervoor geldende bepalingen wettelijke vereisten.

Argumenten

1.1 *Met de jaarstukken kan de raad zijn controlerende taak uitvoeren*

De jaarstukken en vooral het jaarverslag zijn een weergave van het gevoerde bestuur door het college in 2025. Door deze te vergelijken met de (gewijzigde) begroting kan de raad zich een beeld vormen van de mate waarin de doelstellingen daaruit zijn gerealiseerd.

1.2 De Gemeentewet schrijft vaststelling van de jaarstukken voor

Op grond van artikel 197 van de Gemeentewet legt het college aan de raad over elk begrotingsjaar verantwoording af over het door hem gevoerde bestuur, onder verlegging van de jaarrekening en het jaarverslag.

1.3 De informatie voor derden vindt plaats op basis van de vastgestelde jaarstukken

De gemeente heeft een informatie verplichting ten opzichte van de provincie en het CBS. De verantwoording van de gemeente richting de provincie en het CBS vindt plaats op basis van jaarstukken die door de raad zijn vastgesteld.

1.4 De accountant heeft een goedkeurende verklaring verstrekt

De jaarrekening is gecontroleerd door de door raad aangestelde de accountant. Ook heeft de accountant onderzocht of in het jaarverslag geen informatie is opgenomen die strijdig is met de jaarrekening. De accountant heeft een verslag gemaakt van zijn controle-bevindingen en een goedkeurende verklaring verstrekt. Met deze goedkeurende verklaring geeft de accountant aan dat de gemeente financieel technisch heeft gehandeld conform de wet -en regelgeving zoals opgenomen in de BBV, maar ook in lijn met de afspraken die tussen college -en raad zijn vastgelegd in de financiële verordening. Eventuele hiaten zijn toegelicht in de rechtmatigheids-verantwoording.

2. De raad is gemachtigd het resultaat te bestemmen

Volgens artikel 7 lid 1 van onze gemeentelijke financiële verordening, besluit de raad bij de jaarstukken over de bestemming van het jaarresultaat. Met het vormen van een bestemmingsreserve strategische grondaankopen wordt invulling gegeven aan het raadsbesluit van 18 december 2025 bij de behandeling van de nota grondbeleid 2026-2029.

3. Met de rechtmatigheidsverantwoording legt het college verantwoording af over de toepassing van het begrotingscriterium, het voorwaardencriterium en het misbruik en oneigenlijk gebruik criterium

De rechtmatigheidsverantwoording bestaat uit twee delen:

- de verantwoording; dit is een verplicht voorgeschreven tekst, die is opgenomen in de jaarrekening;
- een toelichting daarop in de paragraaf bedrijfsvoering.

De accountant heeft de verantwoording en toelichting getoetst op getrouwheid. De conclusie is dat de verantwoording en toelichting overeenkomt met de uitkomsten van ons onderzoek en volledig is.

Wij hebben vastgesteld dat de omvang van de geconstateerde rechtmatigheidsfouten binnen de door de raad bepaalde verantwoordingsgrens blijft. De rechtmatigheidsfouten van totaal € 7.229.110 bestaan voor € 2.802.000 uit afwijkingen die passen binnen de afspraken die zijn gemaakt met de raad in de financiële verordening. Voorbeelden hiervan zijn overschrijdingen door actualisatie pensioenvoorziening wethouders. Vervolgens resteert er nog een netto rechtmatigheidsfout van € 4.427.110.

Dit komt mede omdat *Europese aanbestedingsrichtlijnen* niet altijd strikt zijn toegepast (€ 413.000). In enkele gevallen is dit een weloverwogen keuze in het kader van effectief besturen. Daarnaast zijn er een aantal onder- en overschrijdingen van baten en lasten van per saldo € 1,2 miljoen die niet tijdig tot een begrotingswijziging hebben geleid respectievelijk zijn gemeld. Dit betreft de stelpost loon- en prijzen.

Alternativen

De gemeenteraad kan een alternatieve bestemming aan het jaarresultaat geven binnen de kaders geldende van wet- en regelgeving.

Kanttekenings/risiko's

De risico's zijn beschreven in paragraaf 3.2 onderdeel B van het jaarverslag.

Finânsjes

In onderstaande tabel is de jaarrekening 2025 in één oogopslag opgenomen.

JAARREKENING 2025 IN ÉÉN OOGOPSLAG			
	Deze jaarrekening geeft u in één oogopslag informatie over de inkomsten en uitgaven in 2025 van de gemeente Achtkarspelen (bedragen x € 1.000).		
	begroot	werkelijk	verschil
UITGAVEN	117.623	115.155	2.469
Wonen en werken	10.873	11.245	- 371
Economie	616	948	- 332
Verkeer, vervoer en waterstaat	6.645	6.382	263
Volkshuisvesting, RO en stedelijke vern.	3.612	3.914	- 302
Samenleving	82.627	81.638	989
Onderwijs	3.939	3.798	141
Sociaal Domein	52.142	52.109	33
Sport, cultuur en recreatie	9.507	9.866	- 360
Veiligheid	5.818	5.680	138
Volksgezondheid en milieu	11.221	10.184	1.036
Bestuur en dienstverlening	24.124	22.272	1.851
Bestuur en ondersteuning	24.124	22.272	1.851
INKOMSTEN	121.334	122.750	1.417
Ontvangen wij van het rijk	72.663	74.184	1.521
Lokale heffingen en overige inkomstenbronnen	48.670	48.566	- 104
RESULTAAT	3.710	7.596	3.885

De jaarrekening 2025 sluit af met een voordelig saldo van € 7.596.000. In de begroting na wijziging (december 2025) werd nog uitgegaan van een voordelig saldo van € 3.710.000. Het uiteindelijke resultaat is daarmee € 3.885.000 hoger dan verwacht.

De belangrijkste afwijkingen (groter dan € 50.000) zijn samengevat in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1	Voordelig	Nadelig
Voorzieningen en reserves	-	1.188.000
Personeel	413.000	-
Baten Rijk	2.508.000	-
Baten eigen gemeente	1.926.000	-
Kosten Wmo/Jeugd	40.000	-
Infrastructuur	190.000	-
ICT	295.000	-
Overige (kleinere) afwijkingen	-	299.000
Totaal	5.372.000	1.487.000
Totale afwijking t.o.v. begroting	3.885.000	

Deze afwijkingen worden verder verklaard in de toelichtingen bij de programma's. De grootste afwijkingen betreffen in vogelvlucht:

- onder de post "voorzieningen en reserves" een dotatie aan de APPA-voorziening
- onder de post "Baten Rijk" diverse nabetalingen uit o.a. de decembercirculaire en aanvullende gemeentefonds uitkeringen
- onder de post "Baten eigen gemeente" diverse grondverkoop en afwikkelingen daarvan.

Financiële gezondheid

De financiële gezondheid van onze gemeente wordt, in lijn met de BBV-richtlijnen, mede gezien via een aantal financiële kengetallen. Het is belangrijk om deze kengetallen altijd in samenhang met elkaar te bekijken, omdat zij afzonderlijk van elkaar slechts iets zeggen over een deel van onze financiële gezondheid. Kijkend naar de financiële kengetallen per 31 december 2025, kan worden geconcludeerd dat de gemeente Achtkarspelen financieel gezond is. Zo beschikt onze gemeente per jaareinde over een voldoende financiële buffer, wat terug te zien is in de omvang van de vrij besteedbare algemene reserve die ruim € 30 miljoen (na resultaatbestemming) bedraagt per 31 december 2025.

Ynwenners- en oerheidsparticipasje

Niet van toepassing

Kommunikaasje

De definitieve jaarstukken 2025 worden na vaststelling door de raad gepubliceerd op de website van de gemeente Achtkarspelen.

Yntegraliteit

De jaarstukken zijn door een integrale samenwerking in de organisatie tot stand gekomen.

Previnsje

Niet van toepassing.

Gearwurking

Niet van toepassing.

Ried : 2 juli 2026
Punt : 9
Side : 6

Ferfolchtrajekt

De jaarstukken 2025 worden na goedkeuring door de raad op 2 juli vóór 15 juli aan de toezichthouder aangeboden.

Evaluasje

Niet van toepassing.

Buitenpost, 9 juni 2025

Het college van burgemeester en wethouders van Achtkarspelen,

secretaris,

burgemeester,

dhr. mr. M.P. de Jong

dhr. J.D. de Vries MSc

Riedsbeslút

De raad van de gemeente Achtkarspelen;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 9 juni 2026,
punt nr.: 9;

Beslút:

1. De jaarstukken 2025 vast te stellen.
2. Het rekeningresultaat van € 7.596.000 als volgt te bestemmen:
 - € 6.596.000 toe te voegen aan de algemene reserve.
 - € 1.000.000 te storten in een nieuw te vormen bestemmingsreserve Strategische grondaankopen.
3. Kennis te nemen van de rechtmatigheidsverantwoording 2025.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad
van de gemeente Achtkarspelen van 2 juli 2026.

De griffier,

De voorzitter,

Dhr. G.J. Andringa

Dhr. J.D. de Vries MSc